

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Nyitl tér sora 40 fillér.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési feltételek
 helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
 egész évre 12 kor.
 fél évre 6 kor.
 Negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetések díja:
 □ centiméterenként: 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek.

Szerkesztőség
 hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők: **Főter 38 szám** földszint. — Érkezni lehet naponta d. e. 10—12 órákban.
 Előfizetések és hirdetések a lap **kiadóhivatalába** (Könyvnyomda és Papíráruhágyár r. t.) küldendők.
 Egyes számok kaphatók: Földes Ede, Cirner József és Grünfeld Dávid kereskedésében.

Az ellenzék rehabilitálása.

A mód, melyen a parlament most dolgozik, mutatja, mily sokat dolgozhatott volna; a teljesített munka, melyet a rövid Tiszta-korszak alatt felmutatni képes, mutatja, mily sok mulasztásban bűnös. A beruházási javaslatot a képviselőház harmadik olvasásában is elfogadta s szombati ülésében a főrendiház is elkészült vele. Közlebről tehát bizonyára már törvény alakjában szentesítve fog megjelenni. Az ellenzék becsületére legyen mondva, hogy különösen e javaslatnál a közérdek rendkívüli megértésével viselkedett, hogy mindent abban hagyott, ami bármely késedelmet idézhetett volna elő, ami a jelen esetben teljesen menthetetlen lett volna. A beruházási javaslat, annak dacára, hogy tulajdonképpen a kiadások egész gyűjteménye, végrehajtásában voltaképpen mégis az ország dus jövedelmeinek bányája lesz és az ország végre gyors lépésben fog haladni a gazdasági fejlődés útján.

Ilyen formán a beruházási javaslat mint egy pendanta a renkívüli hadügyi hitelnek, amint ez az állam biztosságáról gondoskodik, úgy fog az a jöletről gondoskodni és a nélkül, hogy ezt észrevehetően csorbítaná, az eszközöket nyújtani a biztosság fenntartásához.

A rendkívüli katonai hitelre vonatkozó előterjesztést illetően ellenzéki oldalon is ellen vetettek, hogy az szinte meglepetés, hogy őszinteség hiánya e meglepetes oka. De ha az ellenzék soraiban csak egy kissé gondolkodnak fölötté, be kell vallani, hogy a kormány sem a mult évi delegációban, sem annak az idei február ülészakában nem állhatott volna elő ilyen javaslattal. A vad, turbulens hangulat, mely Magyarországon akkor uralkodott, melyet egy teljesen elkapott ellenzék szított s folyton újból felkorbacsolt, a nyugodt tanácskozást, a nyugodt megfontolást meg sem engedte volna, sőt ez a javaslat csak újabb segédeszköz lett volna arra, hogy az ellenzék kétségbeesett elemeinek lehetővé téssek herostratesi ténykedésük tovább nyújtása. Ez a kifogás tehát egyáltalán nem áll meg.

És az ellenzék most pontosan látja, mily roppant kárt okozott az országnak: Lukács pénzügyminiszter egy

fillérig eléje olvasta 55 millió koronára rugó összeggel. Ennek a számadási eredménynek, mely még korántsem teszi ki az összes kárt és a vasutásokra következő sztrájkjának hatalmas hatást kellett gyakorolni az ellenzékre, mert az ellenzék most igen nyugodt, igen kezes, de remélhetőleg ismét megjön az ideje, midőn komoly javaslatoknál komoly és tárgyilagos munkát fog végezni, komoly és tárgyilagos tevékenységet fog kifejteni és minél magasabb lesz a színvonal, melyről e tevékenységet kifejti, annál áldásosabb lesz az országra. Az ellenzéknek minden oka megvan rá, hogy a nemzet előtt rehabilitálja magát és ez a rehabilitálás sikerülni is fog neki, ha többé vissza nem tér ahhoz a fegyverhez, mely a magas szellemi színvonalal össze nem egyeztethető — az obstrukcióhoz.

Megjegyzések Török Bertalan megjegyzéseire.

Nem csekély csodálkozással, sőt nagy foku elbámulással olvastam a „Közérdek” — pünköszt ünnepeinek első napján megjelent — 41-ik számából Nagyságos Török Bertalan úrnak „Nagyenyedi szegény és betegsegélyező nőgyesület” című cikkét, s az abban foglalt, — tapasztalatlan és aberrált személyemre vonatkozó, — nagyhangú leczkértetését azért, mert Uram bocsá! bátor valék egy nemes gondolkozásu, reformált vallásu főrangú úrnőnek egy magasztos eszméjét pártolni; őt a megvalósításra vezető első lépések megtételében igaz meggyőződéssel és buzgósággal támogatni, s az általa e célból házához összehívott „előterkeztetnek” megállapodásait a „Közérdek” 38-ik számában referálni.

„Oh ember, nem vagy ura a te utaid és cselekedeteidnek; mert mikor azt hívd, hogy jót teszel, akkor harsan meg feletted a felvont szemöldökkel itelkezőknek porra zúzó nehéz ítélete!”

Igy vagyok én is most!

Én úgy gondolom, hogy az az idő, a mikor a protestánsok, s azoknak egyházi intézményei felett pápás püspökök és hatalmas világiak diszponáltak, elmúlt.

Ugy gondolom, hogy egyházunk építésére célzó munkálkodásunkért csak Istenünknek és saját lelkiismeretünknek vagyunk felelősök.

Ugy gondolom, hogy a szeretet és könyörület jó cselekedetei jók önmagukban, és nem azért, mert egyik vagy másik hajtja végre azokat.

Ugy gondolom, hogy elmúlt már az az idő, mikor a farizeusok göggel azt kérdezhették, hogy: „jöhet-e valami jó Názaretből?” — Ugy gondolom, hogy minden felekezethez jogában és szabadságában áll a jót úgy megvalósítani, a mint neki tetszik. — Ugy gondolom, hogy a „nagyenyedi protestáns nők szegény-és betegsegélyező egyesülete” előleges tervezeete szerint is csak jót akar, jót akar mindenkivel, — nem kérdező az irástudóval, hogy: „Kicsoda az ön felebarátom?” — A közreműködésből nem zárki senkit, ki az üdvös munkából részt kíván magának; nem támad meg se más felekezeteket, se eddig fennálló jótékony egyesületeket; nem agresszív, nem kizárólagos, nem meghasonlást keltő és nem szeretetlen.

Ezt az „előkészítő értekezlet” hangsúlyozottan kifejezte, ismételte, s kifejezte az arról referáló közlemény is annyira, hogy nézetem szerint nem kell azt valakinek „egypárszor végig olvasnia,” hogy megérttesse, ha már egyáltalán megérteni akarja!

Hol van itt tehát a hiba? Hol a botránkozás köve? Keressük rá a feleletet, mert tudjuk az „írásból,” hogy: „Jaj a botránkoztatónak!” — Megkíséréljük erre is feleletet adni, de térjünk először a leczkértetésre!

A Nagyságos úr az „Érdeklődő” aláírással ellátott közlemény szerzőségét a nélkül, hogy arról igyekeznek biztosan meggyőződni, — nekem imputálja. Jól van; ha úgy óhajta, elvállalom érte a felelősséget. Neveltetésem és gondolkodásom irányánál fogva különben is úgy szóban, mint írásban az elfacsarás nélküli igazságnak vagyok barátja, s annak kimondásában és megvalósításában nem félemlített meg soha semmiféle földi, és emberi nagyság, vagy embertől alkotott bálványkép. Hogy én irtam ezt a „referátát” bizonyára ezt is azoktól tudta meg Nagyságod, a „kik szóban és leve-

TÁRCSA.

A kotnyeles.

Olyan emberektől hallottam, akik biztosan tudják és akiknek el is lehet hinni, hogy tizenkilenc hónapos korában sirni kezdett, mert nagyanyja nem engedte, hogy őt a kanállal etesse. Negyedfél éves volt, mikor már felig megfulva huzták ki egy vizes dézsából, melybe azért mászott, hogy egy bekát uszni tanítson. Két évvel később veszedelmesen megsebesült balszemén, mikor a macskának mutogatta hogyan kell kölykeit czipelni, hogy azoknak ne fájjon.

Legfőbb vágya az volt, hogy másokon segítsen. Képes volt egész reggeleket eltölteni azzal, hogy a tyukoknak magyarázta miképen kell tojásaikat kikölniök. Hét éves korában anyjával a gyermeknevelésről vitatkozott és korholta atyját azon módszerért, melyben az őt fölnevelte.

Még maga is gyermek volt, de azért legnagyobb öröme abban telt, ha más gyermekekre vigyázhatott. Persze azok kevésbé örültek. A legnagyobb szerénységgel vállalta magára ezt a nehéz feladatot anélkül, hogy jutalmat vagy köszönetet várt volna. Mindegy volt neki, akár idősebbek vagy fiatalabbak, akár erősebbek vagy gyengébbek azok nálánál. Akármikor és akárhol találkozott is velük, mindig azon fáradozott, hogy vigyázzon rájuk. Talán még Noé-ra is vigyázott volna, ha valahol megkapja. Különben jószívű gyermek volt. Az iskolában mindig megengedte, hogy társai az ő füzetéből írják le a leczkét, sőt ő maga szolította erre fel őket. Ő persze jóhiszeműleg tette, de valahányszor föladatai nem voltak jók, sőt a lehető legrosszabbak; ifjú barátai, akik az okokat nem kutatták, hanem csak az eredmény után ítélték, kint megvárták és jól elverték.

Minden tevékenységét és idejét mások tanítására fordította anélkül, hogy ezekből valamit magának is tartott volna fenn. Barátait magához hívta, és ott öklelni tanította.

„Na próbáljátok meg és találjátok el az orromat” mondá önértetesen, miközben védő állásba helyezkedett.

„Ne féljete; üsetek csak bátran, a hogy tudtok!” Azok megtették; és mihelyt meglepetéséből fölcsodott s a vérzést kissé elállította, azonnal magyarázni kezdte nekik, hogy nem jól csinálták, mert ő egész könnyen elháríthatta volna az ütést, — ha szabályszerű lett volna.

A futballnál kétszer is kifeciztette a lábát, mikor a kezdőnek magyarázta hogyan kell rugni. Sőt az is megesett vele, hogy egy áradás alkalmával lelekszakkadva rohan a recsegő hidra, csak azért, hogy egy pár elsodort — ruczát — kimentsen. Ha omnibuszra ült, mindig a kocsis mellé telepedett és lelkiismeretesen mutogatta az utjukba kerülő akadályokat. — Egy omnibuszon kezdődött személyes ismeretségem vele. Éppen két nő háta megett ültem, mikor a kalauz feljött, hogy a díjakat beszedje. Az egyik hölgy egy tizfillérest adott neki, mondván, hogy ő a színházig akar menni — a mi nyolcz fillérbe kerül.

„Nem”, szolt a másik hölgy barátnéjához, miközben a kalauznak egy huszfillérest adott, „én kölcsönzők nekéd tiz fillért, te adsz nekem nyolcz fillért és én mindkettőnkért fizetek.” A kalauz elvette a husz fillért is, két nyolcz-nyolcz filléres jegyet adott és igyekezett tisztába jönni.

„Jól van” mondá az utóbbi hölgy, „adjon most a barátnémnak nyolcz fillért” — a kalauz megtette, — „te most nekem adod ezt a nyolcz fillért” — barátnéja átadta, — „és maga” fordult most ismét a kalauz-

hoz, „ad nekem tizenkét fillért, akkor minden rendbe lesz.”

A kalauz gyanakodva adta át a nyolcz fillért az első hölgynek, majd a tizenkettőt az utóbbinak és távozás közben valami olyasfélét morgott, hogy a gyors számolás nem keuyere.

„Most”, szolt az idősebb hölgy az ifjabbikhoz, „tartozol nekem tiz fillérrel!”

Ezzel az ügyet befejezettnek véltem, mikor egyszerre csak egy jóképű uracs az átellenes ülésen felkiált: „Hé kalauz! Maga ezen hölgyeket becsapta négy fillérrel!”

„Ki csapta be négy fillérrel”? kiáltott le az elégedetlen kalauz a lépcsők tetejéről. „Az út nyolcz fillérbe kerül!”

„Kétszer nyolcz fillér még nem husz fillér”, kiáltá az urfi hevesen.

„Mennyit adott a ficzkónak kedvesem”, kérdé az ifjabbik hölgy felé fordulva?

„Én tiz fillért adtam neki”, felelé a hölgy erszenyét vizsgálva.

„Azután nekéd adtam nyolcz fillért”, mondá társnőjéhez fordulva.

„Az lehetetlen édesem” viszonzá ez, „hiszen én nekéd mindjárt kezdetben tiz fillért kölcsönöztem.”

„Nem lehet”, erősködött az előbbi hölgy.

„Maga adott nekem husz fillért”, mondá az időközben visszatért kalauz, vádoló ujjal mutatva az idősebb hölgyre.

A hölgy helyeslőleg intett.

„Én adtam magának tizenkét fillért. Ugyebár?”

„Igen”, mondá a hölgy.

„Neki adtam — a másik hölgyre mutatott — nyolcz fillért.”

leikben tettek megjegyzéseket, hát mögött képzelhető „jóakarattal”. Csodálom, hogy azok az urak miért lesték csak az utcán, elfojtott boszúsággal a dolgokat; miért nem szólottak itthon; miért leveleztek, miért nem mondták meg véleményüket szemtől-szembe, bátran, nyíltan és férfiasan? Vagy talán felnek a nyíltságtól, és nappali világosság sérti az ő sötétséghez szokott szemüket?...

Nó de ezekkel semmi közünk, miután nem ismerjük őket! — Nagyságod azonban nyíltan, neve alatt leckeztet, még pedig egy egyházközség vezetősége és összes nő tagjai által kezdeményezett akcióért egyedül engemet: én is tehát szólok nyíltan és szólok magam!

Ez az üdvös mozgalom, ismétlem, felekezeti lobogó alatt indult meg, de a szeretet és játékonyság gyakorlására.

Áldásaiban részletetni akar mindenkit, a ki arra rá szorul, közreműködésre felkért mindenkit, bármily felekezeti legyen is, a ki a jót és nemest önmagáért támogatja, s nem csak akkor ha a kezdeményezés tőle származik és a vezetés számára biztosítatik. Alkotásaiban mindenki azzal a névvel szerepel, melyet jogosan viselhet. Mi „evangelium szerint reformált keresztények” vagyunk, s miért szegyelednek nevünk alatt tenni bármi jót. „Ha szegyelednek a mi evangeliumunkat, akkor nem volnánk a Krisztusnak igaz hívei!”

És itt azt hiszem, hogy elérkeztünk a „botránkozás ama kövéhez” is! — Miért az a nőgyesület protestánsok alakítják, azért mert nevük alatt akarunk ők is valamit már tenni, mint mások már oly rég és mindannyian! Azért, mert éppen a leckeztetésben Bartók püspök és a vezetése alatt álló kerületi főhatóság rendelte el minden egyházközségnek, hogy kebelén belől egyesületeket létesítsen, s „egyháztársadalmi” jótékony munkálkodást fejtse ki. Azért, mert az egyházak lelkeszeinek kötelességük bármily rangu és rendű híveik körében felmerült minden áldásos eszmét támogatni, megvalósulásra segíteni, hiszen a mi üdvös és áldásos dolog, az nem lehet semmi szín alatt „indokolatlan szertehuzás kísérlete” sohase!

Itt is e történt és semmi egyéb! Hiszen Nagyságod, — mint hallomásom szerint a minorita tisztelő római. kath. egyházi szerzetnek confratere, — bizonyosan jól tudja azt, hogy egyházunkért és vallásunkért; szenvedő és nyomorban sínylő embertársainkért, mint a Jézus egyházának tagjai, — mert mi nem tartunk eretneknek és karhozatra kiválasztottnak senkit, azért mert a szeretet Istenét ilyen, vagy amolyan módon, de „lelkekben és igazságban imádják”, nem is hisszük, nem is prédikáljuk azt soha, — kötelesek vagyunk minden jót és minden üdvöst megtenni, mert különben „a találmokokkal hülsenül sáfarkodók, haszontalan szolgák volnának!”

Mi szívesen felhívtuk és felhívjuk minden felekezeti keresztény társunkat a velünk együtt való munkálkodásra, s ha teszik: lelkiünkben örvendünk annak; — ha nem teszik: nem kényszerítjük rá; de az ellen igen is erélyesen tiltakozunk, hogy gáncsolják üdvös törekvésünket, hogy magas ítélszékbe helyezkedve békebontók-

„Melyeket én neked adtam”, szolt közbe az az ifjabb hölgy.

„Az ördög vigyen el, ha nem engem csaltak be hat fillérrel”, kiáltott a kalauz.

„De”, mondá az urfi „az a hölgy magának tíz fillért adott.”

„Melyet én kettővel megtoldva eunek adtam”, viszonzá a kalauz újra az idősebb hölgyre mutatva.

Eközben mindnyájan elfeledtek, hogy mit csináltak és önmagukkal is, egymással is ellentmondásba keveredtek. Az urfi magára vállalta, hogy rendet csinál, még pedig oly eredménnyel, hogy mielőtt a színházhoz érkeztek, három utas is azzal fenyegette a kalauzt, hogy följeletti illetlen magaviseletért. A kalauz rendőrt hívott és fölíratta a két nő nevet azzal a szándékkal, hogy beperli a hat fillérért. Azok ki akarták fizetni, de az urfi nem engedte. Az idősebb hölgy ezalatt elkezdett sírni, mert az ifjabbik azzal vádolta, hogy meg akarta csalni.

Végre csak ketten maradtunk az omnibuszon. Én és az urfi. Csakhamar élénk társalgásba merültünk, mert ő még mindig a hat fillért vitatta. Beszédközben azután kölcsönösen megtudtuk, hogy egy czél felé törekszünk.

Ajtómnál kezet szorítottunk és ő elragadtatva jelentette ki abbéli örömet, hogy közeli szomszédok vagyunk. Ezután majd minden nap megtisztelt becses látogatásával s ilyenkor alig tudtam a nyakamról lerázni. Rendkívüli figyelmessége sokszor már vérig boszantott, de a másik pillanatban már nevetnem kellett rajta, annyira eredeti ficzkó volt. Szegény urfi! Pedig igazán jó fiu

nak, meghasonlást, szertehuzást okozóknak kiáltanak ki akkor, a mikor kizárólag a szeretet emberbaráti céljaiért akarunk lelkesen munkálkodni csupán azért, mert véletlenül, — akarnám inkább mondani, hogy „Isten kegyelméből” evangéliumi kereszténynek vagyunk.

Ha eddig nem mozdultunk meg, abból nem az következik, hogy ezután se tegyünk semmit, hanem az, hogy egyenesen mulasztást követünk el. — Ismétlem: a jó mindig csak jó marad bárkitől származik is az!

Csodálom, hogy éppen Nagyságod üti meg a vészjelző lármadobot nagy ok nélkül, és veszedelmet hirdet ott, a hol áldásra nyílnak a kezek. Kérdem tovább: szertehuzásnak és jogtalannak tartja Nagyságod, hogy a saját felekezete kebelében száz meg száz ilyen egyesület alakult és működik, mint pl.: a nagyenyedi kath. egyház kebelében: a kenyér osztó egyesület, — s általában a különböző helyeken: Szent Antal, Szent Imre; Szent Cecília; — oltár, Jézus szent szíve, kath. legényegylet, kath. olvasókör stb. — Haragszik ezért püspökük? — Ugy-e bár nem; sőt mindezek, s általában a felekezeti jelszavak az ő kezdeményezésére kaptak lábra a mi Erdély-részi kis országunkban!

Szóltunk mi protestánsok ezek ellen? — Ugy-e bár nem!? Ezekből folyólag törhetjük tehát mi is, hogy egyházunkon kívül állók gáncsolják egyháztársadalmi jótékony, másoknak nem ártó és másokat nem sértő, és ki nem hívó működésüket? — Ugy-e bár nem!? — Igazságos, lojális eljárás ez? — Hiszem, hogy nem!

Végül: Igaza van Nagyságodnak, én tanítványa voltam a boldog emlékeztű Hegedűs János, dr. Kovács Ödön és Makka Domokosnak. Érzületüket, gondolkodás módjukat és cselekedeteiket nemcsak külső jelekből, hanem belső indító okaikban éppen ezen viszonyul fogva bizonyára ismertem és ismerem annyira, mint bárki más. — Tőlük tanultam, hogy hitem és meggyőződésem mellett tartak ki lelkesen, még akkor is, ha másoknak különböző érdek-érintések miatt nem tetszik esetleg az; s hogy jónak érzett cselekedeteim felett Istenem és lelkiismeretem előtt feleljek csupán!

„Felvilágosítást kéni” pedig engedje meg Nagyságod ha nem megyek se a jóakarattal ajánlt „minorita házfőnök” úrhoz, — különben tisztelt barátomhoz, — se máshoz ez alkalommal, se világhoz adó szakértésért, se lelkesi hivatásomból folyó eljárásban vezérfonal mutatásért, mert elég mindenkinek az, ha saját magának támaszthat világosságot; — majd reám is fog esni talán egy halvány sugár, ha máshonnan nem, az én Istenemnek megtartó és világosító szent lelkéből!

Őszintén sajnálom, hogy ilyen kérdésben és éppen Nagyságoddal szemben védekezni nem kellett; — nem magamért ugyan mert én itt csak szerény közreműködő vagyok, — de ezt az ügyet örömmel valom magaménak is; — Istent kérem, hogy áldást adjon annak felvirágzásához, mert lelkiismeretem mondja, hogy: „keresztényeni. — istenes dolog!”

Ha velünk tart valaki: az örömmel üdvözölt barát-

volt. Sohasem kímélte önmagát. Akármikor a legnagyobb szívésséggel vállalkozott arra, hogy idősebb hölgyeket az állomásra kíséren és ott nem nyugodott addig, a míg az ellenkező irányban induló vonatra föl nem pakolta. Mindenkiel szemben kedves és előzékeny volt. Ha betegeket látogatott meg, mindig vitt valami olyas nyalánkságot nekik, a mitől azok még rosszabbul lettek. Egyik szenvedélye volt a lakodalom rendezés is. Persze itt is mindig valami galibát csinált. Vagy úgy intézte a dolgot, hogy a menyasszony egy félórával hamarabb érkezett az oltárhoz, mint a vőlegény, vagy a papot felledte el elhívni. Annyi önértet azonban volt benne, hogy hibáját mindig kész volt beismerni. A temetéseken szintén mindig részt vett. Vigasztalólag magyarázgatta a megtört rokonoknak, hogy mennyivel jobb rájuk nézve, hogy a megholt nem él többé s meghatottan fejezte ki azon jámbor reményét, hogy az elhunytat csakhamar követni fogják.

Legnagyobb öröme azonban még is akkor volt, ha másoknak családi pörpatvaraiba elegyedhetett. Méréföldnyi kerületben nem volt oly nagyobb mérvű veszekedés, melyen ott ne lett volna s a vádló mellett mint terhelő tanu ne bizonyított volna.

Ha újságíró vagy politikus lett volna, akkor abbéli tehetségével melylyel mások ügyeibe avatkozott, bizonyára nagy hírnévre tett volna szert. Legnagyobb hibája az volt, hogy ezt a kitűnő tehetséget mindig a praxisban használta fel.

D— —ky Lajos.

tunk; — ha nem pártol valaki: azt csak arra kérjük, hogy ellenségnökké ne legyen!

A mi pedig referatdamban használt „tetszetős”, „szép” és „ékes” szavaimat illeti, azokra vonatkozólag bár az elimerést köszönöm, mégis kéni vagyok kénytelen Nagyságodat, hogy ne a betűket és szavakat, hanem az általuk kifejezett tényeket és igazságokat szíveskedjék figyelmére méltatni, mert mi úgy tudjuk és úgy tanítjuk, hogy: „a betű megöl; — lélek az a mi megelevenít!”...

Különböben június 5-én delután Isten nevében megalakul az illtéken körök és hatóságok által előre is nagy lelkesedéssel üdvözölt egyesületünk!..

Jancsó Sándor.

Közöljük szösz szerint Nt Jancsó Sándor úr észrevételeit, nem törölve azokból az érdemeit, nem bántó személyes vonatkozásokat sem, tanúsítva ezzel hogy tekintettel vagyunk az esetleges személyi érzékenykedésre s a vendégjogot még túlzásaiban sem kívánjuk korlátozni, ha arról van szó, hogy olvasóink befolyásolástól menten bíraskodhassanak a vita tárgya felett. Mi úgy látjuk, hogy Török Bertalan, lapunk szerkesztője figyelmbe véve csekély számunkat s még csekélyebb áldozatképességünket, úgy veli, hogy éppen a kitűzött magasztos emberbaráti czél érdekében oly nevet kellene adni az alakulóban levő nőgyesületnek, mely közös működésre egyesítve társadalmunk összes tényezőit, mely ne feszélyezzen a lelkes támogatásban senkit, s mely a huzalkodásra vagy közönyösségre ne szolgáltatson okot vagy kezügybe eső ürügyet. Nt. Jancsó Sándor úr érve pedig a jogosság mellett kardoskodnak, mit senkinek sem jött eszébe tagadni, de egyáltalán nem bizonyítják a czél szerűséget, holott ez a vita sarkpontja, erre kíváncsi mindenki.

Szerk.

Vegyes hírek.

— **Érettségi vizsgabiztos.** A közoktatásügyi miniszter a nagyenyedi főgimnáziumnál megtartandó évi rendes érettségi vizsgálatokhoz a kormány képviselőjéül dr. Szádeczky Gyula kolozsvári tud. egyetemi ny. r. tanárt küldte ki.

— **Hymen.** Pünkösöd második napján kötött házasságot Dobolyi Zsigmond verese gyházi birtokos Sipos Gizellával, Sipos Sándor sárpataki jószágigazgató és birtokos szepen művelt és kedves leányával. A házasságkötés alkalmából a vőlegény több vadásztársra Sárpatakra rándult. — Ugyancsak az ünnep második napján kötött házasságot Sipos Lajos helybeli lakos Hödl Idával, néhai Hödl Lambert kőművesmester leányával. Tanuk: Richárd Mihály és Mátyás Lajos voltak.

— **Halálozás.** Özv. Keresztesi Imréné szül. Bakó Erzsébet végegyengülés következtében rövid szenvedés után élete 84-ik. özevegységének 26-ik évében folyó év és hó 24-én esti 10 órakor megszűnt élni. Földi részzeit ma delután 4 órakor fogják a Tövis-utca 12. számú háznál tartandó ev. ref. szertartás után örök nyugalomra helyezni.

— **Piacz-áthelyezések.** A dohánynagyfőzsdé előtti térről áthelyezett kenyérfűrés és pecsenyesütő bódéktól megürösödött piacteret a városi tanács újabb intézkedése folytán a tejsor s a szárnyaspiacz kerül s így a Lázár Károly és a kis cukrászda előtti járda a közlekedésre szabaddá tetetik. A Lázár Károly és Incze István üzletei előtti tér csupán csak veteménypiacznak és faipari czikkék részére tartatik fenn. A buzapiacz marad a régi helyen. A központi sörösarnok előtti teret a most már oda helyezett tejsor és szárnyaspiacz tulsufaltságától megszabadítandó a tanács úgy intézkedett, hogy a úrnbergi-árus sátraknak a városház előtti téren, a Papp János-fele gyógyszerter előtt adassék hely. A mai hetipiacz már ilyen rendezéssel tartatik meg.

— **Értesítés.** A már tagokul ajánlkozott protestáns nőknek, férfiaknak; s minden más felekezethez tartozó szíves érdeklődőnek tudomására hozzuk, hogy a „nagyenyedi protestáns nők szegény- és betegsegélyező egyesülete”, nem a mint eddig szóban volt, május 29-én, hanem június 5-én tartja alakuló közgyűlését a városháza tanácskozó termében. Különböben az ajánlkozott tagok annak idejében köröztetett névsorral is meg fognak hivatalni. Az előkészítő bizottság.

— **Asztalos iparosaink figyelmébe.** A Tóth-utcai osztatlan népiskola két tantermenek fapadokkai való ellátása tekintetéből a tanács szombat (május 28-án) delután 3 órakor a városház tanácstermében árlejtést tart, melyre a nagyenyedi asztalos iparosok figyelmét felhívjuk. Az árlejtési és szállítási feltételek, továbbá a padok mennyisége és méretei az árlejtésen lesznek megtudhatók.

— **A Sportegyesület f. hó 24-ére összehívott évi közgyűlését,** mivel a tagok közül csak nyolczan jelentek meg, nem tarthatván meg, a közgyűlés ideje a hó utolsó napjára, vasárnapra napoltatott el.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Az ezen rovat alatt megje-

ADRIA BIZT

Alapít

Vagyonbiztonsági

Intéző: Báró

E társulat, a mely koronát fizetett ki kasszába feltételek szerin okozta, továbbá bales ellen, továbbá az emb mint kiházasítási eset

Képviselve

ALSO

GAZDASÁGIBANK ÉS T

Leggyo

Tisztviselői

állami és közigazg

hivatalnokok és ny

esetben kezes né

után tőke és kar

fizetendő. Megkere

fizetés, szolgálati

a mai napig a ki

kiad

Ugyszintén oles

kölcsönök gyorsan

Minden irányba

síttatik. — Válasz

ORSZÁGOS FÖLDHIT

KOLOZSVÁ

Leggyo

Sz. 618—1903. tkvi.

Árverési

A balázsfalvi kir. jbir. hogy a Patria balázsfalvi Vasília ohábi lakos iránti végrehajtásos ügy 467 hr. sz. ingatlanokra ingatlanára 153 kor. a a 8 rend. 1378 hrsz. ing. hr. sz. ingatlanára 88 k. 264 kor., összesen 715 k. hajtási árverést elrendelt. 1904. évi június hó 22. nál tartandó nyilvános ár is el fognak adatni.

Árverési szándékozók az ingatlanok kiküldés 1881 évi LX. t.-ez 42. képes értékpapirban a t.-ez. 170 §-a értelmében lyezéséről kiállított letét

A kir. járásbírósg. n. Balázsfalván, 1904. évi

228 1—1

BEN

szij

KOLOZSVÁRT

Van szerenés

a mai kor igényeire

szij- és n

bármennyi e szakmá

arak mellett kapható

Nyílt-tér.

Az ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget a szerk.

ADRIA BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT

Alapított 1838. évben

Vagyonbiztonsági tőkéje: 122 millió korona

Intéző: Báró Podmanitzky Frigyes.

E társulat, a mely 66 éves fennállása óta 490 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legutányosabb feltételek szerint: tűz és robbanási, valamint jégokozta, továbbá baleset és betöréses lopás általi károk ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérési valamint kiházasítási esetekre.

Képvisele Nagyenyedén az: ALSÓFEHÉRVARMEGYEI GAZDASÁGIBANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZV.-TÁRS. által. 121 19-26

Leggyorsabb pénzkölcsön.

Tisztviselői kölcsönt kaphatnak

Állami és közigazgatási tisztviselők, katona tisztek, hivatalnokok és nyugdíjasok. 2-től 15 évre, legtöbb esetben kezes nélkül. Minden 1000 korona kölcsön után tőke és kamatban havonta circa kilencz kor. fizetendő. Megkereséseket közleendő állás, évi törzsfizetés, szolgálati, születési idő és mennyi összegű a mai napig a kiérdemelt nyugdíj igény. Előleges kiadás nem szükséges.

Ugyszintén olcsó kamatu törlesztéses jelzálog kölcsönök gyorsan elintéztetnek. Minden irányban a legnagyobb diskreczió biztosított. - Válaszra bélyeg melléklendő.

ORSZÁGOS FÖLDHITEL ÉS SZEMÉLY KÖLCSÖN INTÉZET KOLOZSVÁRT, Király-utca 16. sz. 20 52

Leggyorsabb pénzkölcsön.

Sz. 618-1903. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi hogy a Pátria balázsfalvi takarékpénztár r.t. végrehajtatónak Gróza Vasília ohábai lakos végrehajtást szennedő ellen 214 kor. s jár. iranti végrehajtás ügyében az ohábai 366 sz. tjkben A + 1 rend. 467 hr. sz. ingatlanokra (szóló) 82 kor., a 6 rend 2485 hr. sz. ingatlanára 153 kor., a 7 rend 3417 1 nr. sz. ingatlanára 72 kor., a 8 rend. 1378 hrsz. ingatlanára 56 kor., a 9 rend. 2280/8 és 2281 hr sz. ingatlanára 88 kor., s a 10 rend 1352 2 hr. sz. ingatlanára 264 kor., összesen 715 kor. megállapított kikáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi június hó 22-ik napján d. e. 10 órakor Ohába községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikáltási áron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik végrehajtó és képviselő kivételével tartoznak az ingatlanok kikáltási árának tíz százalékát készpénzben, vagy sz. 1881 évi LX. t.-ez 42. §-ában jelzett arfolyammal számított óvadék-képes értékpapírral a kiküldött kezebe letenni, avagy az 1881. LX. t.-ez. 170 §-a értelmében bantapénzt csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt átszolgáltató. A kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságtól. Balázsfalván, 1904. évi március hó 22-én.

Csiszér, kir. albiró.

228 1-1

BENYOVIKS K.

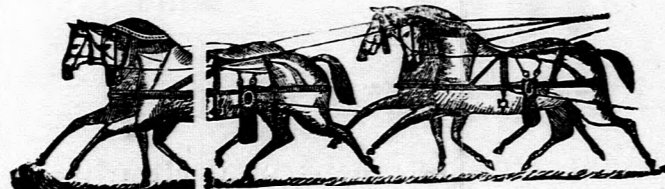
szij- és nyereggyártó üzlete

KOLOZSVÁRT, Wesselényi Miklós-utca 16 szám.

Van szereném a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

szij- és nyereggyártó-üzletemben

bármennyi e szakmához tartozó tárgyak dus választékban szabott árak mellett kaphatók.

Megrendeléseket magyar, német, francia, angol minia szerint rajz vagy fénykép után elvállalok. A legkülönlegesebb kivánalmat kielégítőleg helyben vagy vidéken a legpontosabban, kitűnő és tartós előállításban, olcsón teljesítek, ugyszintén javításokat is.

BENYOVIKS K. szij- és nyereggyártó

129 20-20

SZESZÁK FERENCZ ÉS FIA

kocsigyártók

KOLOZSVÁRT, Malom-utca 12 sz.

Alapított 1870-ben.

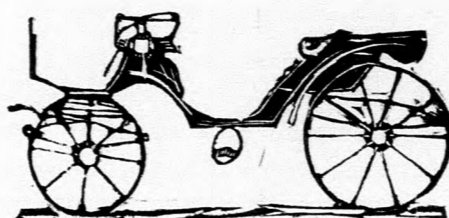
Árjegyzék ingyen.

Kocsi nagy raktar minden igényt kielégítőleg.

Nagy kocsijavító-műhely. Kocsigyártás modern technikai gépekkel felszerelve. Pontos kiszolgálás.

Mindennemű kocsik raktára.

Vidéki megkeresésre azonnal válaszolunk.

Gyárunk az egyedüli Kolozsvárt, a hol a kocsik minden részét: kerekes, kovács, nyerges és fényező munkát személyes vezetésünk alatt előállít és az által vagyunk a legutányosabb árban is. Főzélünk a jó szolid munka jutányos árban.

Beesés partfogását tisztelettel kérve

Szeszák Ferencz és Fia

135 20-20

kocsigyártók.

Angol és francia illatszerek.

Bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességek.

Fertőtlenítő anyagok, padlómaszk.

Gazdasági cikkek, állatgyógyszerek.

Naftalin,

kovapor,

Féreg irtók.

Sebészeti és betegápolási eszközök nagybani raktára

Burger F.

gyógyszer üzlete

KOLOZSVÁR, Főter.

JOÁNOVICS TESTVÉREK fényképészek

(ezelőtt KATÓ J.)

KOLOZSVÁRT, Mátyás király-tér 32. szám.

Élsőrendű műterem.

Készít nagyításokat, Aquarelleket és olajfestményeket a legképeletesebb kivitelben.

Platin és szines képek,

Ötötök a n. é. közönség rendelkezésére állanak. 29 -104

EURÓPA SZÁLLÓ A

Gyulafehérvárt.

I. rangú szálloda 30 szobával, villamos világítás, kitűnő konyha, tiszta borok, remek ágyak, fürdőszobák, telefon, omnibusz minden vonattal. Mérsékelt árak. Számos látogatásért esedezik helyi tisztelettel

62 11-50

HAAZ VILMOS szállodás.

STOLCZ VINCZE

aranyműves

KOLOZSVÁRT, Kismester-utca.

Elfogad minden e szakmába vágó munkát.

Vásárol tört arany és ezüst ékszert.

40 20

STOLCZ VINCZE.

LICHOVSKY LIPÓT

KOLOZSVÁRT, Deák Ferencz-utca 31. szám

(volt Belközép-utca.)

Raktáron tartok Majolika, Ó-Német honi (Dániel) kályhakat, ugyszintén

TAKARÉKTÜZHELYEKET,

fürdő-kádburkolatokat a leggyorsabbtól a legdiszesebb kivitelben.

Elvállalok kályhák újra átrakását és takarítását helyben ugymint vidéken a legszolidabb árban.

A nálam készült munkákért teljes felelősséget vállalok.

Vidéki megkeresésekre azonnal reflektálok.

Megbízásokat azonnal személyesen vagy levelelleg eszközölk. 125 26

Erdélyi Ernőné

kárpitos műhelye és butor-raktára

NAGYENYED, Buza-piacz.

Raktár mindennemű hajlított fa- és vas-butorokban, ugyszintén tükrök, képek és mindenféle esztorgályozott butorokban. - Javítások gyorsan eszközöltetnek. Számos éven át lövároscsokban és elsőrendű műhelyekben szerzett tapasztalataim által szon kellemes helyzetben vagyok, hogy a műhelyemben készült

KÁRPITOS BUTOROK

a t. vedőimet minden irányban pontos és szolid kiszolgálással kielégítik. - Rendeléseket különlegességekben is teljesítek és szakképzettségem által biztosítom, hogy minden rendelést a legnagyobb pontossággal fogok teljesíteni.

Egy kísérlet által ezen állításomról teljes meggyőződés szereshető, a miért is bator vagyok kéni, miszerint személyes látogatásával megfizetelű sziveskedjék, esetleg egy levelezéppal szives értesítését kérve, hogy annak érkezése után én tehessem személyes tiszteletemet. 48 50

Butorok csomagolását olcsón elvállalom

Klaszovitt György

szijgyártó, nyerges, táskás és bőröndő-KOLOZSVÁRT.

Jó és szép munkáért és haladásért többször kitüntelve

Nagy raktár kéz hámoz és nyergesben ugyszintén utazótáskák és bőröndök, Plaidzások, esőernyő és bot-tartók, uti toillette táskák, minden forma és nagyságban, puskarokok, vadásztáskák, gamásni, töltényövek, vadász-székek és minden előforduló bőrárak esakis saját gyártmányaim óriási választékban.

Téli és nyári lótkarók és lóhálók, az egész lóra és külön csak a fejre (legyek ellen).

Minden előforduló bőrárut rendelés szerint rövid idő alatt legutányosabb árban készítek.

Mindenféle táskás és bőröndő szerkesben nagy raktár.

Póstai megbízásokat gyorsan és pontosan teljesítek. 18 52

Számos elismerés és bizalom nyilatkozat igazolja azt, hogy

TÁNGEL JOZSEF

női, férfi és gyermek divatáru üzletében NAGYENYEDEN

a legszolidabb szabott árak mellett csakis mindig a legjobb minőségű árak lesznek kiszolgálva.

Első gyulafehérvári
agyag cserépkályha-áru
gyári raktár.

Van szerencsem tisztelettel értesíteni a helybeli
és vidéki n. é. közönséget, hogy Gyulafehérvárt

CSERÉPKÁLYHÁ-RAKTARAMAT

a mai kor igényeinek megfelelően felszereltem. Rak-
táron tartom a legújabb készítményű és rendszerű
cserép Daniel-kályhát a híres Telek-fele Szliácsi
kályhagyárból, valamint fürdőszoba- és takarektűz-
hely-felszereléseket dus választékban.

Legfőbb törekvésem a n. é. közönség becses ren-
delményeit pontosan és jutányos árban kiszolgálni.
A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradtam
tisztelettel

Dobrowszky Károly,
cserépkályha-építő.

63 9-25

2 évi jótállás.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatöréses, göres és más ideges állapotba szenved,
kérjen iratot, ingyen és bérmentve

HATTYU GYÓGYSZERTÁR
altal Majna-Frankfurt. 109 52

GRÓSZ MIKLÓS

hatóságilag eng. és törv. bejegyzett elhelyező és üzletek
adás-vétel közvetítő irodája

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 12. szám.

Elhelyezők: szállodai, vendéglői és hávéházi személy-
zetet leggyorsabban és legpontosabban.
Telefon 494 szám 122 26

Sürgőnyezim: Grósz ügynök Kolozsvár.

Udvari és Társa

kocsigyártó cég

legnagyobb készletet tart új kocsikból, valamint elvállal e
szakmába vágó javításokat, koezi laekirozást, bélelést kívánat
szerint Kívánatra árjegyzéket küld.

Használt

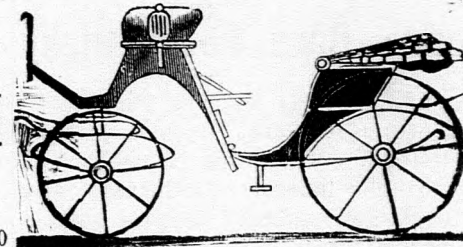
kocsit

becserél.

23 39-100

Megrendeléseket készséggel teljesít. Vidéki irásbeli megkéré-
sésekre azonnal válaszol. A n. é. közönség eddig irántunk
tanúsított nagybesszi pártfogását jövőre kérve, mély tisztelettel

UDVARI és Társa
KOLOZSVÁRT, Radák-utca (Zöldfa-vendéglő mellett.)

PÉNZ

175
14-24

4⁰/₀-OS

törlesztéses kölcsönöket nyújtunk buda-
pesti és külföldi
elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan
3/4 értékeig I és II. hejre 15-65 évig terjedő
időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, ál-
lami- és magánhivatalnokoknak,
kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül
1-15 évig terjedő időre gyorsan és diszkrétan.

Bank- és magánadóságok convertálása.

MELLER LAJOS és Társai
bankbizomány

BUDAPEST, VI, Dávid-utca 15.
(Törvénytiszteleg bejegyzett cég. - Választhelyez.)

Kalap, nyakkendő és fehérneműk.

BERKOVITS BÉLA
női-, férfi-, fiu- és gyermek-ruha, valamint férfi-divat üzlete
Nagyenyed, Főtér 3.

Factor vagyok a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy bevásárlási-
utazásomból haza érkezvén, a tavaszi idényre sok szép tavaszi ujdön-
ságokat bevásároltam.

Különösen bátor vagyok b. figyelmét felhívni elegáns és divatos női
kabát raktáromra.

Saját szaboműhelyemben

24 órán belül készítek mérték után a legkövetelőbb izlésnek megfelelő férfi- és
gyermek ruhákat.

Továbbá dús választékban tartok férfi-, fiu- és gyermek kész-ruhákat, va-
lamint elismert legjobb minőségű női-, férfi- és gyermek-czipők, valamint
kalap, nyakkendő és fehérneműeket.

Becsés látogatását örömmel várva, s magamat szives pártfogásába ajánlva,

Kiváló tisztelettel

BERKOVITS BÉLA.

426 43-*

Pontos és szolid kiszolgálás.

Cs. és kir. udvari
szállító

NEUMANN M.

Szerb kir. udvari
szállító.

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér.

A tavaszi és nyári idényre

ajánl tavaszi és nyári öltönyöket, átmeneti kabátokat (Double-
Ulster, Raglán), tavaszi felsőket (überzieher), Havelok ujjak-
kal és ujjak nélkül. Gazdasági kabátok szövethelével.
Fekete szalon és frak öltönyöket.

Nagy választék fiu-, leány- és gyermek-ruhákból.

Minták és képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Megrendeléseknél elegendő mértéknek egy régi öltöny beküldése. Gyermekruhák rendelésénél elegendő,
ha a gyermek korát, a kívánt szint és árt velem közlik.

38 19-52

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva va-
postán küldve:
Egész évre
Fél évre
Negyedévre

Egyes szám ára

Hirdetések díja

□-centiméterenként 6 fillér
dők és gyárosok külön árke-
ben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér

Meg

Józan, g

A közgazdasági
nálunk a nemzeti
ronyimi Károly k
emberi ész fényug
kereskedők országos
dott feiközöntöjében
területért való lelkes
hogy ő érti azt, ha
akarják, de a keres
egyzetni, kinek eg
bad forgalmáért, a
kellene sikra szálln
védvám nem egyéb,
tóra nézve, e szerin
tása. Persze azt gon
lyek a védvámval
államnak pénzügyi
ám gondolni, hogy
ha az idegen áruk
a drágulás folytán
a vámjövdelem is
képpen az árucser
feledni, hogy a pénz
és hogy a tulajdon
mégis csak mindenü
szágnak akkor az a
vitele folyton apad,
tekben gazdaságilag
hozza meg a tökega
utalva.

Avagy nem az le
bunkbe tesszük, au
tehát nem lehet oly
nagyobb tökéletesed
a verseny szerint, n
előtt pedig a keres

A külön vámterül
gyon esabitó, oly
hogy ezt átmeneti
melynek védelme al

Dalogatok te
Fájó szívem f
Énekembe' si
Barna kis lár

Ki szeretne,
Nem e földön
S mégis, még
Barna kis lár

Az arcommal
A mélységes
Életembe' bá
Barna kis lár

Senki sincsen
Nem ér nekte
A szívemet r
Barna kis lár

Boldog
Hogyha
Hőszive
Áradoz

A legs
Kis ma
S azt
Hozzát